

BULLETIN

NÁZORY - INFORMACE - DISKUSE - HISTORIE - DOPISY

KE DVAŠEDESÁTÉMU VÝROČÍ 950 KIL ŽELEZA NA ČTYŘECH KOLECH

27. května 1940 vyhlásila složka americké armády - Quartermaster Corps - konkurs oslovením 135 firem, které vyráběly vozidla, aby co nejrychleji vyvinuly lehký terénní automobil s pohonem všech 4 kol, s vahou do 590 kg a s minimálním nákladem 272 kg. Každý z účastníků měl vyrobit 70 vozidel, z nichž osm mělo mít řízení obou náprav (zde 34 kg navíc).

Ordonance Technical Comitee - vojenská technická komise - stanovila dotaci pro každého účastníka 175 000 dolarů se lhůtou dodání prototypu do 75 dnů. Ovšem vlivem technických porad, které trvaly 26 dní, se doba zkrátila na 49 dní. Pokud sledujeme dnes zde v Evropě Ameriku před šedesáti lety, kdy od zadání projektu přes nápad, projekci až po finální výrobek uplynula doba čtyř měsíců, jsme i dnes v zemi "neskutečna".

Ing. Karl Knight Probst (1883) vedoucí inženýr fy Bantam Car-Butler-Pensylvania - dostal zadání projektu 17. července ve 13 hodin a projekt byl hotov 22. července 1940. První vůz byl představen 21. září a jmenoval se "Bantam". 23. září byl přistaven v 5.00 hodin ke zkouškám ve středisku US Army - Camp Holabird. Ostatních 69 jeho sourozenců předala fy Bantam 17. 11. 1940 včetně osmi vozů, které měly řízení obou náprav. Z dotace vyčerpáno jen 171 185 dolarů!!!

Továrna Willys Overlano z Ohia, kterou vedl Ing. Delmar Roos, přistavila svůj vůz jménem "Quard" do Camp Holabird 11. 11. 1940 o 13.00 hodině.

Poslední dovezl svůj výrobek nazvaný "Pygmy" Ford a to 23. 11., tedy o 12 dní později.

Nutno podotknout, že žádný prototyp nesplňoval požadovaný hmotnostní limit a proto US Army objednala od každého vozidla ověřovací sérii 1500 kusů.

Z dílen Bantamu vyšlo 2675 vozů "Bantam 40 BRC", od Forda 3650 vozů "Ford Blitz Buggy" a poslední Willys představil 1500 vozů "Willys MA", 49 mělo řízení obou náprav. Cena 739 dolarů za kus!! (váha 950 kg)

Celkové vyhodnocení pro sériovou výrobu od generála Billa

Knudsena a komise znělo vzhledem k jízdním vlastnostem, nejvýkonnějšímu motoru (63 koní), ale i k ceně pro "Willys MA" a v této chvíli se zrodila legenda jménem "JEEP".

Ovšem firma Ford se nedala odradit a vlivem svých továrních inženýrů, pracujících pro armádu jako poradci, si zajistila spoluúčast na výrobě tohoto vozu a to v objemu 15 000 kusů.

Objednávka se uskutečnila 10. 11. 1941 v ceně 14,6 miliónu dolarů. Pokud se zabýváte čísly, tak Ford do konce války vyrobil 277 896 vozidel Ford GPW. Firma Willys vyrobila do roku 1945 359 850 vozů typu MB (M = military, B = druhý v pořadí), ovšem nikdo nezjistí, kolik bylo vyrobeno náhradních motorů, převodovek, karosérií a ostatních náhradních dílů, protože Willys předal US Army veškerou dokumentaci a ta byla při každé změně vozu dokonale skartována.

Třetí účastník konkursu fa Bantam vyráběla do konce války převážně pro všechna armádní vozidla.

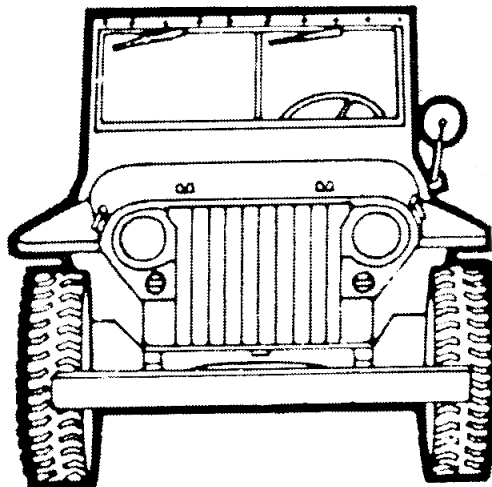
Vzhledem k tomu, že gigant Ford při svojí produkci vyráběl doslova vše od letadel, tanků, nákladáků, osobních vozů až po lodní díly a součástky, měl vše pro přehlednost a informaci systematicky označeno a licenční Willys MG/Ford měl symbol GPW tzn. G = vládní typ zakázky, P = průzkumné vozidlo, W = licence Willys, z těchto zkratk vznikla u armády fonetická transkripce GP "Dží-pí-Willys" tedy "JEEP".

K dokonalosti vozu patřil i promyšlený servis. Všechny díly a součástky vozů "Willys-MB" a "Ford GPW" jsou dokonale stejné a jde provádět jejich výměna kdekoli a kdykoli.

"JEEP" bojoval ve všech armádách spojenců a na všech bojištích druhé světové války, počínaje Tichomořím, Afrikou, Stalingradem či Evropou. Nezastavil jej ani sníh a mráz, ani písek a vedra pouští a ovšem ani voda. Byl modifikován s vrtulí jako autogiro.

Žádný jiný vůz neměl tolik možných variant jako právě "JEEP". Plnil úkol drezíny na kolejích, měl úpravu sněžného traktoru i polopásového vozu. Parašutisté měli odlehčenou

AMERICKÉ LEGENDY

JEEP

Z OBSAHU:

- Americké legendy - Jeep ● Kondolence velvyslanci USA ● Prezídium SP USA ● Christmas party v Krnově ● USA a EU ● Koncert Princeton University Orchestra v Praze ● Nové knihy a filmy ●

úpravu pro padák, ale stejně sloužil jako polní prádelna. Třinápravový Willys T24 byl v provedení pancéřového vozu. Naproti tomu Willys MT-TUG nosil na svých třech nápravách rychlopalné dělo nebo sloužil jako lehký nákladní vůz. Varianta známá jako Ford "SEEP JEEP" označený jako GPA (A = amphibie - obojživelný) jinak mořský JEEP se zrodil 18. února 1942 a byl o 660 kg těžší. Tato verze byla ve velkém množství dodávána do SSSR, který jej po válce vyráběl jako kopii pod označením GAZ-46-MAV. Stejnou snahu projevila i Tatra pod označením T 801 a Škodovka s variantou bojového tudora Š 973, který měl variaci Amphibie S 972 (vyrobena 5 vozů). Ford vyrobil 12 788 těchto obojživelníků, které ještě dnes slouží záchránářům po celém světě.

Válka skončila a popularita Jeepu přinášela ovoce. Dvacet šest podniků po celém světě začalo montovat Jeepy. V Japonsku to byla Mitsubishi, v Indii "Mahindra", v Evropě italská "Mediterranea" a hlavně francouzský "Hotchkiss", který je pro Francouze upravoval ve 24 verzích. Jeep pro civilní služby, plus civilní verze Cj 5 a Cj 6 (C = civil, j = Jeep), dovážena z USA. Ovšem existovala licenční výroba, která byla určena pro armádu tak jako civilní a celkem bylo vyrobeno 27 600 kusů.

31. 12. 1967 byla tato výroba zastavena a Hotchkiss prodal

strojní zařízení do Španělska, kde ve výrobě Jeepu pokračovali.

Jeep získal 3x titul "Automobil roku 4 x 4", a to v roce 1973, 1984 a 1986. Za zamýšlení stojí i postavení Jeepu ve své kategorii terénního vozu, kdy byl vždy na špici a to nejen díky svým spolehlivým jízdním vlastnostem, ale i nízké ceně, což můžeme posoudit sami. Luxusní Jeep Grand Wagoneer s čalouněním z pravé kůže, s vstříkovacím sedmilitrovým motorem V8 OHC, s mikroprocesorovým zapalováním, výkonem 270 koní a systémem Quadra-Track stojí v USA 20 000 dolarů. Britský Range Rover po úpravách pro USA má cenu 31 000 dolarů a to při celkovém hodnocení - jeho parametry a hlavně spotřeba paliva - za Wagoneerem značně zaostávají.

AHC - American Motors Corp. má ve svém výrobním programu nástupce Jeepu "Hummera", který má svoje výhody, ale legenda zrozená před 62 lety to není, protože "Jeep" jede po celém světě dál a je stále na trhu žádán ve stovkách verzí. Jeep, to je nezapomenutelná legenda, která má stejně jako Amerika schopnost regenerace, a proto dnes vnuci a pravnuci toho dvaasedesátiníka "Willyse MA" s jeho tradiční siluetou mírně upravenou pro jednadvacáté století mají světu co říci, stejně jako Amerika dneška.

J. Bláha

Americké filmy v našich kinech v roce 2002

V souvislosti s cyklem seminářů Hvězdy amerického filmu, který od roku 2000 probíhá ve Vzdělávacím středisku SP USA, je zajímavá otázka, jaká je a byla u nás dostupnost a obliba amerických filmů. Pravděpodobně by se o tom daly zjistit odborné nebo komerční údaje, ale jako amatérský zájemce jsem se pokusil vytvořit si vlastní obraz na základě analýzy zdrojů, které mám k dispozici. Protože se domnívám, že by zjištěné skutečnosti mohly zajímat i některé čtenáře Bulletinu SP USA, hodlám zde publikovat několik příspěvků na toto téma.

V každém čísle tohoto Bulletinu uvádím seznamy nových amerických filmů uváděných do našich kin, které vybírám z měsíčníku Filmový přehled. Od ledna do října 2002 časopis uvedl 159 nových filmů, z toho mělo premiéru 97 (61 %) amerických filmů, z nichž 33 (34 %) filmů bylo vyrobeno v koprodukcí s jinými zeměmi.

V kinech jsou ovšem uváděny i starší filmy. Abych o nich získal přehled, použil jsem namátkou číslo filmového časopisu Premiere ze srpna 2002. Tento časopis uvádí aktuální programy více než 160 kin v celé České republice včetně stručné charakteristiky jednotlivých filmů a dokonce i hodnocení jejich kvality. Podle tohoto zdroje bylo v srpnu 2002 v těchto kinech promítáno 175 filmů, z toho více než polovina, tj. 101 (58 %) vyrobených v USA nebo v koprodukcí s jinými zeměmi.

Pokud jde o stáří promítaných filmů, bylo z filmů promítaných v srpnu 2002 vyrobeno v roce 2002 v USA nebo v koprodukcí 26 (15 %), ostatních (včetně českých) 12 (7 %) Ještě výraznější rozdíl je v předcházejících dvou letech: z roku 2001 bylo 57 (33 %) amerických a 17 (10 %) ostatních filmů, zatímco z roku 2000 bylo naopak již jen 5 (3 %) amerických, ale 18 (10 %) ostatních filmů. Také u filmů ještě starších připadá na americké filmy necelá polovina ve srovnání s ostatními filmy, z filmů vyrobených před rokem 1981 bylo také jen 5 amerických a 11 ostatních.

Dalším zajímavým ukazatelem je doporučení redakce časopisu Premiere ke shlédnutí jednotlivých filmů, které hodnotí v pěti stupních. Za nejlepší považovala redakce 10 (6 %) amerických a 13 (7 %) ostatních filmů, kdežto v nižších stup-

ních je naopak mírná převaha amerických filmů. Jestliže jednotlivým stupňům přidělíme body od jednoho (pro nejméně doporučený) do pěti (pro nejvíce doporučený film), pak na americký film připadá průměrně 3,3 bodu a na ostatní 3,5 bodu. To znamená, že redakce považuje všechny promítané filmy za o něco lepší než průměrně s nepatrnou převahou ostatních filmů nad americkými.

Diváci se však těmito doporučeními redakce příliš neřídí, o čemž svědčí např. tabulky návštěvnosti kin, které každý měsíc přináší Filmový přehled. V srpnu 2002 byly mezi 25 filmy s nejvyšším počtem diváků jen dva filmy české (Rok dábla na 15. a Perníková věž na 23. místě s návštěvou 15 a 10 tisíc diváků) a dva filmy francouzské (Asterix & Obelix: Mise Kleopatry na 12. a Fantom Paříže na 14. místě s návštěvou 20 a 16 tisíc diváků). Ostatní filmy byly americké (včetně koprodukčních), na prvních třech místech byly sci-fi Muži v černém II (s návštěvou 128 tisíc diváků) a dvě komedie Jak na věc a 40 dnů a 40 nocí (s návštěvami 78 a 42 tisíc diváků). Ničivě povodně způsobily v srpnu 2002 pokles návštěvnosti kin v České republice o 10 - 15 %, nedá se však předpokládat, že by to různé ovlivnilo návštěvnost podle původu filmu. V říjnu 2002 byla pak převaha obliby amerických filmů u diváků o něco menší, z 25 filmů s největší návštěvou bylo amerických jen 15. O oblibě amerických filmů vypovídá i to, že mezi 30 nejžádanějšími filmy ve videopůjčovnách byly jen čtyři jiné než americké.

Závěrem lze shrnout, že v našich kinech je každý měsíc uváděno průměrně 16 nových filmů, z toho 10 amerických včetně koprodukčních. Současně bylo ve 160 sledovaných kinech promítáno 175 filmů, z toho více než polovina amerických, které byly podstatně novější než ostatní (včetně českých). U diváků jsou mnohem oblíbenější americké filmy na rozdíl od doporučení redakce časopisu Premiere, u které jsou v rovnováze s ostatními.

V příštích článcích se budu zabývat americkými filmy v naší televizi a pak jejich zastoupením v našich kinech v minulosti.

Jan Helbich

... Žádná zbraň v arsenálu není tak úžasná, jako vůle a morální odvaha svobodných mužů a žen. Je to zbraň, jakou naši dnešní protivníci nemají. Je to zbraň, jakou my Američané máme. Nechť to pochopí ti, kdo provozují terorismus a vydírají své sousedy.

Ronald Reagan při svém inauguračním projevu 20. ledna 1981

**Kondolenční telegram jeho Excelenci Velvyslanci Spojených států Amerických
panu Craigu Robertsu Stapletonovi**

Vaše Excelence pane Velvyslanče,
přijměte projev hlubokého zármutku, který sdílíme s lidem Spojených států Amerických
nad tragickou smrtí členů posádky raketoplánu Columbia.

S upřímnou úctou
Společnost přátel USA
Jaroslav Bláha
prezident pobočky Praha - město

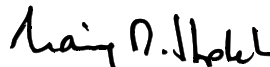
**Text dopisu, který zaslala jeho Excelence Velvyslanec Spojených států Amerických
pan Craig R. Stapleton**

Děkuji Vám za vyjádření soustrasti nad neštěstím raketoplánu Columbia. Váš dopis potvrdil, že členové posádky Columbie pracovali na naplnění snu, který sdílí celé lidstvo - snu o překročení hranic zemské gravitace.

Jak řekl prezident Bush na slavnostním pohřbu: "Tato potřeba hledat a objevovat není něčím, co si volíme; je to touha vepsaná v lidském srdci. Jsme tou částí tvorstva, která má potřebu porozumět celému světu. Vybíráme ze svého středu ty nejlepší, vysíláme je do neprobádaných temnot a modlíme se, aby se vrátili zpět. Odcházejí dobrovolně za celé lidstvo a to zůstává jejich dlužníkem."

Jménem všech Američanů Vám zasílám svůj srdečný dík.

S pozdravem

Craig R. Stapleton
Velvyslanec

APOLLO 1967 CHALLENGER 1986 COLUMBIE 2003

Tři data amerického vesmírného programu, za kterými se skrývají nekrology.

Dohady, kritiky, konstatování odborné i neprofesionální, posudky, to vše je součástí každé podobné tragédie. To vše obstarají pro vás média.

Ovšem málokdo vám za hranicemi Spojených států vysvětlí, že ústředním pojmem americké duše je touha po vítězství. Jakémkoliv - malém osobním či americkém, ale o vítězství v tom nejlepším slova smyslu.

Havárie raketoplánu Columbia je velkou tragédií, která stála sedm životů. Jména Rick D. Husband, David M. Brown, Laurel B. Clarková, Michael P. Anderson, Ilan Ramon, Kalpana Chawlaová, William C. McCool budou vytesána do obří černé desky "Astronaut Memorial" v Kennedy Space Center na Cape Canaveral ke jménům svých kolegů z Apolla a Challengeru.

Možná, že bude opožděn plánovaný program, který není soutěží, ale nevyhnutelnou součástí rozvoje civilizace, ale je tu i současná vůle 80 % Američanů pokračovat v pilotovaných výpravách a tuto vůli americká vláda respektuje.

Za všechny komentáře a prognózy lze citovat výrok amerického astronauta Johna Younga u vyšetřovací komise havárie Challengeru před 17 lety:

**Uvědomte si, že ať teď uděláme cokoliv,
za určitou dobu ztratíme další posádku.**

J. Bláha

Prezídium SP USA 18. 1. 2003

Personální změny v Prezídium SP USA: řádným členem Prezídia se stal pan Jaroslav Bláha jako nový prezident pobočky Praha - hl. město. Současně odstoupil z funkce v revizní komisi a místo něho byl do revizní komise zvolen p. Ing. Karel Dudek.

Byl schválen text a odeslán dopis prezidentovi České republiky p. Václavu Havlovi v souvislosti s ukončením jeho prezidentské funkce a s připomínkou jeho někdejšího členství ve SP USA.

Prezídium se zájmem vyslechlo informaci p. Součka o návštěvě členů brněnské pobočky na Christmas party v Krnově. Dostalo se jim vřelého přijetí a byli překvapeni pestrou činností krnovské pobočky, o které jsme toho zatím věděli jen málo. Prezident pobočky Krnov p. JUDr. Dobroslav Žídek se sice na Prezídium omluvil, ale začátkem února se sešel s viceprezidentem Ing. Kličkou v Praze a projednali podrobně způsoby spolupráce. O činnosti pobočky v Krnově píšeme na jiném místě tohoto čísla Bulletinu.

Prezídium SP USA poskytlo finanční příspěvek Muzeu Radovana Helta v Litvínově, které zajistilo postavení dalšího pomníčku sestřeleným americkým letcům USAAF na Křížatkách. Pan Helt je rovněž autorem a majitelem expozice "Letecká válka nad Mostem".

Tematický zájezd členů SP USA "Po stopách americké účasti v bojích o Normandii" má ještě několik volných míst. K termínu konání Prezídia bylo registrováno 29 přihlášek. Zájezd organizuje CK HELIOS VIA, zálohu 3500 Kč je nutno pokázat do 28. 2. 2003. Zájezd se koná ve dnech 21. - 25. 5. 2003.

Členové SP USA mají možnost se zúčastnit koncertu vynikajícího symfonického orchestru "Princeton University Orchestra" s dirigentem Michaelem Pratterem, 29. 1. 2003 v Rudolfinu. O tomto koncertu píšeme také na jiném místě Bulletinu.

Členové Prezídia Nachtigallová, Maňhalová a Klička informovali o jednání s novým ředitelem Odboru kulturních a krajských vztahů MZ ČR p. PhDr. Ing. Zdeňkem Lyčkou.

V neposlední řadě byly projednány požadavky poboček na dotace, protože se blíží termín na jejich uplatnění pro rok 2004. - li -

Christmas party v Krnově

V polovině prosince uspořádali členové krnovské pobočky zajímavou předvánoční akci v Rudné pod Pradědem. Po komplikované cestě přes Ostravu přijeli také členové brněnské pobočky. Po večeři v restauraci "U žokeje Váni" zahrála folková skupina z Bruntálu a pak už následovala výměna dárků. Vyvrcholením byl výborný dort. Poděkování zaslouží naši členové manželé Kudlovi, v jejichž penzionu "Harmonie" party probíhala.

D. Žídek, SP USA Krnov

Činnost pobočky SP USA v Krnově

Konečně jsme se také dozvěděli, že další z našich poboček se má čile k světu! Jednak máme zprávy od našich kolegů z Brna, kteří se do Krnova vypravili, jednak od krnovského prezidenta Dr. Dobroslava Žídka, který se v Praze setkal s viceprezidentem Ing. Josefem Kličkou.

4. 2. 2003 se v Krnově konala valná hromada pobočky, na níž byl dále zvolen viceprezidentem pan Josef Kunik. Pozoruhodná je funkce kronikářky, kterou již několik let zastává paní Anna Kroupová. Sama kronika se stává již nyní velkou zajímavostí.

Členové se pravidelně scházejí každé první úterý v měsíci v restauraci "Halfar". Pobočka udržuje družební styky s americkým městem Yukon, souhlasně s městským úřadem v Krnově. V r. 2002 je navštívila zástupkyně partnerského města, v letošním roce očekávají celou skupinu turistů. Budou pro ně organizovat společné akce, např. varhanní koncert a country večer 14. 9. Na 21. 6. připravují veřejnou Garden party s country hudbou na terase restaurace "U jezu" a 16. 12. Christmas party členů SP USA v restauraci "U Kudlů".

Na tyto akce zvou, samozřejmě, členy všech našich poboček. Také Prezídium bude věnovat pobočce v Krnově větší pozornost než tomu bylo doposud.

- li -

BLÍŽÍ SE ČERVEN...

Vážení přátelé, členové a příznivci SP USA, označte si v kalendáři den, kdy se opět setkáme na palubě vyhlídkového lodního restaurantu ORCA v Praze na Vltavě`

Tímto dnem je sobota 14. června 2003 a sejdem se v přístavišti Na Františku ve 14.00 hod.

Srdečně Vás zve
Prezídium SP USA

**UZÁVĚRKA
PRO ČERVNOVÉ ČÍSLO JE
6. 5. 2003**

“Amerika, jež je silná vojensky a ekonomicky, nestačí. Svět musí vidět Ameriku, jež je silná morálně: s kredem a vizí. Ty nám dodávají odvalu a vedou nás k úspěchům. Pro nás: Hodnoty mají smysl.”

Ronald Reagan 1983

USA a EU

(Jan Zahradil, psáno pro Bulletin SP USA)

Jedním z velmi nebezpečných jevů, rozmáhajících se v současné EU, je sílící antiamerikanismus. Ten není pouze dítkem ideologických bludů levicových akademických elit či "antiglobalizačních" hnutí. Je také skrytě, avšak dovedně podněcován některými evropskými politickými kruhy. V pozadí politického rozměru evropského integračního procesu se totiž skrývají velice často "sobecké" ekonomicko-politické národní zájmy (tedy ona stará veteš, která podle našich euroidealistů patří někam do předminulého století). To především pokud jde o snahu některých bývalých velmocí, zejména Německa a Francie, restaurovat ztracené pozice pod pláštěm vytvoření "politické mocnosti" Evropa a na úkor atlantické vazby s USA. Alespoň z tzv. jednotné evropské zahraniční a bezpečnostní politiky to občas čouhá jako sláma z bot. Příklad z velmi nedávné minulosti: polská vláda - jakožto vláda suverénního státu - se rozhodla modernizovat své letectvo nákupem amerických stíhaček F-16. V reakci na to představitel nejméně evropské zbrojovky, která měla o tuto zakázku také zájem, ztratil nervy. Veřejně požadoval, aby Polsko bylo vystaveno ultimativnímu tlaku, který mu umožní pochopit, co to znamená být uvnitř EU a své rozhodnutí ještě změnit. Volně přeloženo: je přece povinností novopečeného člena kupovat "evropské" a ne americké výrobky, nota bene jde-li o oblast strategického významu, tedy o obranu a bezpečnost, v níž Evropa (rozuměj: některé evropské státy) usilují o emancipaci na USA. Ostatně, česká anabáze okolo nerealizovaného nákupu britsko-švédských stíhaček Gripen byla z velmi podobného soudku.

Je to ale právě naopak. Po tragédii předloňského 11. září se již nelze nadále vykrukovat z nezbytnosti posilovat a nikoliv rozvolňovat transatlantické jádro euroamerické demokratické civilizace. Opačný trend by byl závažným strategickým ohrožením a oslabením evropské bezpečnosti a stability. Česká republika, jako člen NATO a budoucí člen EU, by měla tuto atmosféru citlivě vnímat a promyšleně na ni reagovat. Pokud mohou země střední a východní Evropy (vesměs stávající či budoucí členové NATO) něco do EU po svém vstupu přinést, pak je to silné vědomí transatlantické sounáležitosti, důraz na NATO jako na jedinou "evropskou" obrannou strukturu a důsledné odmítání krátkozrakého antiamerikanismu ve všech jeho formách. To ovšem vyžaduje dvě věci: jednak více odvahy při prosazování takto formulované zahraničně-politické doktríny, jednak méně strachu z případného okřikování, že se chováme málo "evropsky". Ve vztahu k EU ale přece můžeme navazovat na naše vlastní demokratické tradice. Měli bychom přistupovat k evropské integraci realisticky a střízlivě, tj. chápat ji nikoliv jako cíl sám o sobě, ale jako nástroj k realizaci našich vlastních cílů. Českým programem uvnitř EU nemůže být spoluvytváření evropské či spíše německo-francouzské federace. Náš program musí spočívat ve vizi širokého, ekonomicky, politicky i bezpečnostně propojeného euroatlantického prostoru a v úzkém spojení Evropy s USA, nikoliv v budování "pevnosti Evropa", vymezující se přes oceán právě proti svému nejdůležitějšímu spojenci. Nedávný dopis osmi evropských státníků, podporující politiku G. W. Bushe vůči Iráku (který příznačně vyvolal největší nevoli právě ve Francii a Německu) byl důkazem, že tuto nezbytnost si uvědomuje stále více zemí.

AMERIČTÍ VYSOKOŠKOLÁCI KONCERTOVALI V PRAZE

KONCERT PRINCETON UNIVERSITY ORCHESTRA V PRAZE

29. ledna vystoupilo v pražském Rudolfinu vynikající symfonické těleso - Princeton University Orchestra - řízené Michaellem Pratterem. Koncert se uskutečnil díky organizacím TERIS 2002, ARTIS 3000, PERFORMING ARTS 2002, PERFORM AMERICA a Čs. společnosti pro vědu a umění.

Tradice orchestru je více než stoletá, sestava hráčů je pohyblivá, obměňuje se, ale stabilní zůstává profesionální interpretační úroveň. Je až udivující, jak lze u souboru dosáhnout takové dokonalosti výkonu, když oborové zastoupení hudebníků je minimální. Studenti univerzity se v budoucnu stávají právníky, lékaři, architektky, úředníky, novináři, ekonomy atd. Jejich láska k hudbě a zaujetí je motivováno též přitažlivým výběrem repertoáru.

Program koncertu oslovil zejména mimořádně pražské publikum. Posлуhačsky vděčná předehra ke School for Scandal S. Barbera zaujala do jisté míry jako repertoárová novinka svou vtipností a hudebním humorem. Část Bernsteinovy suity z baletu Fancy Free přinesla ovzduší jazzových inspirací, velkého symfonického zvuku a virtuózní příležitosti hráčům. Šostakovičova 10. symfonie zazněla v jednom týdnu v Dvořákově síni hned dvakrát. Vedle hráčů z Princetonu ji výborně provedla i Česká filharmonie pod taktovkou V. Ashkenazyho v rámci cyklu Ozvěny bouře. Symfonická partitura přerůstá rámcem umělecké výpovědi, neboť odkrývá dobu sváru mezi mocnými a těmi, kteří se stali terčem kritiky stalinské éry. Opakované citace Šostakovičových iniciál (D - E S - C - H) bývají vnímány jako memento spirituální převahy autora nad ubohostí ideologických zásahů.

Dirigent Michael Pratt mně u příležitosti koncertu odpověděl na několik otázek.

S jakými pocity přijíždíte již podruhé do Prahy?

Praha je domovem hudby vytvářeným řadou skladatelů, které mám rád. Patří k nim Dvořák, Smetana, ale i Mozart. Studenty jsem sem přivezl proto, aby získali zkušenosti. Mohou vidět město, kráčet stejnými ulicemi, jimiž chodili tito skladatelé. I pro mne je velká čest být v tomto sále, obklopen obrazy velkých hudebních osobností. (A venku svítí červené srdce na Hradě.) Praha je opravdu inspirující město.

Z jakého důvodu jste zvolil pro návštěvu Prahy uváděný repertoár - Barbera, Bernsteina a Šostakoviče?

Chtěl jsem s americkým orchestrem přivést americkou hudbu, která je nám vlastní. A D. Šostakovič je skladatel, kterého hrajeme dlouhou dobu opakovaně a nikdy nás nenudí. Jeho 10. symfonii jsme například hráli dvakrát v průběhu prosince doma.

Jak můžete dosáhnout tak vynikající úrovně interpretace, když nepracujete pouze s muzikanty (pokud vím, v orchestru sedí jen čtyři)? Kolik zkoušek po studentech vyžadujete?

Míváme deset až dvanáct zkoušek, rozprostřených do několika týdnů, to záleží na typu koncertu. Studenti jsou velmi vytížení, zabývají se zcela jinými věcmi a proto nemůžeme zkoušet každý den, jen dvakrát či třikrát týdně. Musím pokračovat pomalu, ale přitom s hráči zacházím jako s profesionálními hudebníky a oni to očekávají. Sami jsou schopni hrát na velmi vysoké úrovni, nemusím je ani mnoho učit, vědí, jak mají pracovat.

V knížce Rozeznělé partitury (Resounding Scores), která vyšla v r. 2002, mi odpovídali na stejnou otázku dirigenti Ch. Mackerras, V. Ashkenazy, L. Pešek a P. Bender. Mohu se zeptat i Vás, jak byste charakterizoval možné rozdíly v interpretaci různých orchestrů, když srovnáme například americká a evropská tělesa?

Myslím, že hodně smyslu pro tradici je spojeno s prováděním jednotlivých skladatelů evropských a jiných. Tak například Vídeň je spjata se jmény Brucknera, Mahlera a Strausse, české orchestry pak s velkým českým repertoárem. A současně se domnívám, že se nyní od tohoto stavu poněkud vzdalujeme, protože orchestry se stávají více mezinárodní. Pak není možné vyjádřit mezi nimi rozdíly. Když jsem byl před třiceti lety studentem, mohl jsem poslouchat nahrávku orchestru - kterou jsem neznal - a určil jsem ho. Nyní je to obtížné. Dirigenti jsou mezinárodní, často cestují. Ale přece jsou i dnes orchestry - třeba vídeňské a české - které mají svůj vlastní, unikátní zvuk. A doufám, že takové zůstanou.

Dnes se často diskutuje o tom, zda se má historická hudba hrát způsobem, který odpovídá době jejího vzniku, nebo zda ji hrát stylem moderním. Myslím tím například "autentická" podání dirigentů Gardinera a Harnoncourta.

Mám rád provedení obou druhů, obou škol. Když studuji starou hudbu, snažím se uplatnit vědomosti o této době. Nerad ale imituji. Je hloupé imitovat, když máte orchestr s moderními nástroji. Nedává to smysl. Ale samozřejmě nesmíme zapomenout na velkou interpretační tradici dvacátého století a dirigenty jako Bruno Walter nebo Furtwängler a mnozí další. Doufám, že s touto tradicí neztratíme nikdy kontinuitu.

Jaký je váš vztah k českému repertoáru a českému publiku?

Hodně českého repertoáru hrajeme doma. Myslím tím zejména díla Dvořáka, Martinů, Janáčka, Suka a Smetany. A čeští posluchači jsou znamenití. Hráli jsme v Plzni a Praze a všude se setkáváme s publikem velmi vřelým, uznalým a vstřícným. Hudba je v českých zemích velmi důležitá.

Olga Kittnarová

Americké postřehy

Navštívil jsem USA ještě před 11. zářím 2001, tedy v době míru bez různých mimořádných bezpečnostních opatření v rámci protiteroristické prevence. Žil jsem u příbuzných ve městě Bayonne, bezprostředně sousedícím s New Yorkem. Z okna svého pokoje jsem viděl Sochu Svobody a řeku Hudson, která odděluje toto město ležící již ve státě New Jersey od Manhattanu a zároveň je dělicí čarou mezi světem mrakodrapů a relativně klidným zahradním městem dřevěných vilek, typických pro americký venkov. Je to oáza klidu s několika velkými parky s hřišti a sportovišti na břehu Atlantiku, který zde tvoří záliv - odtud název města. Zde jsem rád sedával na lavičce v borovém parku s množstvím velikánských veverek a v klidu si třídil dojmy a nové poznatky z rušné Ameriky. Zvláště první dny pobytu a celodenní poznávání New Yorku jsou velkým zážitkem a zároveň nápoem na Středoevropana. Vždyť jen New York City (NYC) má více obyvatel než celá naše republika. Naproti přes asi kilometr široký záliv, který je překlenut mostem, leží město Newark s mezinárodním letišťem, třetím největším v NY po J. F. Kennedy a La Guardia Airport. Letiště se rozprostírá hned u zálivu, takže jsem mohl krásně sledovat přistávání a starty zaoceánských kolosů ze všech končin světa. Pro ilustraci ohromného leteckého provozu uvedu, že jsem každou minutu napočítal jeden start a jedno přistání se zcela pravidelnou přesností. Řízení leteckého provozu je fantastickou záležitostí a mohu potvrdit, že i můj let z Londýna do Newarku se uskutečnil přesně dle letového řádu.

Bayonne přechází severně podél řeky Hudson plynule v Jersey City, Hoboken, Union City, West New York atd. Bez jakéhokoliv označení a ani nepoznání, ve kterém městě se vlastně nacházíte. Hokejový klub v NHL pod názvem New Jersey nese jméno města, jak si kdekdo myslí, protože všechny ostatní kluby nesou názvy měst, ale jméno státu. Hlavním městem státu New Jersey, který je 3. státem USA a který má oficiální označení na poznávacích značkách automobilů jako zahradní stát - Garden State, je Trenton. Na Manhattan je odtud možno se dostat autem či busem dvěma tunely pod řekou Hudson (Holland a Lincoln Tunnel), podzemní drahou PATH (Port Authority Trans - Hudson), která není součástí newyorské sítě metra (Subway), ale slouží jen spojení větších měst v New Jersey s Manhattanem, nebo lodní přepravou. Mosty z New Jersey přes řeku Hudson nevedou, to by se muselo jet několik kilometrů oklikou mostem přes ostrov Staten Island, pak dalším mostem přes záliv Atlantiku zvaným "Verrazano Narrows Bridge". Je to obří vysoký most, pod kterým proplouvají všechny lodě přijíždějící z Atlantiku do newyorského přístavu. Jeho rozpětí je 1300 m a je nejdelším visutým mostem na světě. Takto je možno přijet do Brooklynu a odtud přes řeku East River na Manhattan. Z Brooklynu je to nejznámější dvoupatrový impozantní Brooklyn Bridge, který vidíte snad v každém filmu natočeném v New Yorku, je to jeden z technických zázraků 19. století. Jeho stavba si vyžádala několik lidských životů. Konstruktor mostu tragicky zahynul již v počáteční fázi realizace projektu a později ho pak, bohužel, následoval i jeho syn, pokračující v otcově započaté práci. Dále pak následuje Manhattan Bridge a Williamsborough Bridge. Za Brooklynem následuje podél řeky East River další velká newyorská část QUEENS a pověstný a nebezpečný BRONX. Z těchto městských částí vede přes East River na Manhattan ještě dalších 15 větších či menších mostů, každý jiný a jeden krásnější než druhý. Všechny jsem pečlivě počítal během 3 hodinové poznávací plavby lodí společnosti Circle Line (20 USD dospělý, děti polovic).

Ve čtvrti QUEENS je v městské části South Jamaica největší newyorské letiště John F. Kennedy International Airport a v městské části Astoria další letiště La Guardia. Poblíže se nachází ve velikánském parku Corona na území zvaném Flushing Meadow nám dobře známé tenisové kurty z utkání I. Lendl a M. Navrátilové na US OPEN. Celé toto tenisové území se nazývá USTA National Tennis Center a zápasy se hrají na hlavním stadiónu zvaném Arthur Ashe vždy v září. Naproti přes ko-

leje podzemní dráhy, která v Queens jezdí nad povrchem, se tyčí mohutné Shea Stadium, kde hrají svá baseballová utkání známí Mets. Za zmínku také stojí, že v parku Corona se nachází obrovská ocelová zeměkoule se všemi světadily, která byla symbolem dvou světových výstav, které se zde odehrávaly v r. 1939 a 1964 - 5. Ta druhá trvala dokonce dva roky. Je zde i ZOO a botanická zahrada. Astoria je známá také výrobou koncertních křídel světové značky Steinway a svými filmovými a televizními ateliéry - Kaufman-Astoria Motion Picture and Television Center. Spolu s přilehlým filmovým muzeem je Astoria považovaná za Hollywood východního pobřeží.

BRONX má kromě své nevalné pověsti ale i světlejší stránku. Vše, co se o Bronxu říká, platí jen pro poměrně malou jižní část, nazývanou Hunts Point. Jinak je Bronx čtvrť, která má v celém městě nejvíce zeleně, parky zaujímají čtvrtinu jeho rozlohy. Zde žil takřka ve venkovském prostředí známý romanopisec E. A. Poe. V severní části Bronxu je při plavbě po East River vidět nejznámější baseballový stánek Yankee Stadium, kde hráli snad všichni legendární hráči baseballu. V Bronxu, je muž se dříve říkalo univerzitní čtvrť, je dodnes 11 vysokých škol. Ve východní části se nachází největší ZOO v USA, chovající asi 4000 zvířat. Pěší prohlídka je velmi náročná, může se jet také vláčkem zvaným Safari Train, nebo lanovkou tzv. Skyfari Ride. Je zde také rozlehlá botanická zahrada.

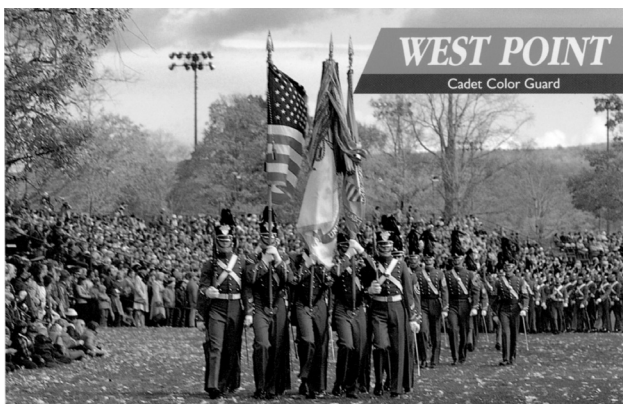
Srdcem NYC je ostrov Manhattan, připomínající svým tvarem jablko a Američané ho také nazývají Big Apple - velké jablko. Holanďtí přistěhovalci si zde v r. 1626 vybudovali svůj první domov na americké půdě - opevněnou osadu Fort Amsterdam. V témže roce koupil Peter Minuit od indiánů celý ostrov za pouhých 24 dolarů. Byl to holandský obchodník a později guvernér nově založené kolonie. Tehdy se město nazývalo Nový Amsterdam. V r. 1664 přistála u ostrova britská flotila, která vyhlásila svůj nárok na Nové Holandsko a město bylo přejmenováno na New York podle vévody z Yorku, bratra anglického krále Karla II. Obyvatelé stále více trpěli po celé století pod britskou nadvládou. Zástupci New Yorku se potom připojili k celoamerickému boji za osvobození z britského područí a podepsali Deklaraci nezávislosti, která byla Kongresem přijata 4. července 1776. Ovšem vstup jednotlivých států do Unie se uskutečnil postupně během několika let a New York jako 11. stát tak učinil v r. 1788 a krátce pak plnil roli hlavního města nové republiky. V současnosti je hlavním městem státu New York Albany, položené na řece Hudson 200 km severně od NYC. Asi v polovině této vzdálenosti leží nejznámější americká vojenská akademie

UNITED STATES MILITARY ACADEMY - WEST POINT.

Měl jsem to štěstí si ji celou i s krásným okolím prohlédnout. Byl to jeden z mých největších zážitků v USA. Jeden můj dobrý známý Čechoameričan mně telefonicky kontaktoval v Bayonne a nabídl mně jednodenní výlet podle toku řeky Hudson po Palisades Interstate Parkway přes Hudson Highlands, Medvědí hory (Bear Mountain State Park) do West Pointu. Generál George Patton se o West Pointu vyjádřil jako o "svatém místě" amerických vojáků. Jde vlastně o bývalou pevnost, která kdysi sloužila jako významný vojenský objekt na převislé skále, padající do krásné indiánské řeky Hudson. V roce 1799 ji konstrukčně zpevnil a dělostřeleckou technikou zesílil Tadeusz Kosciuszko, polský generál a revolucionář, aktivní účastník amerického zápasu o nezávislost. V těchto bojích byl West Point pevností rozhodujícího významu: každá loď plující po Hudsonu musela minout děla umístěná na jejích hradbách. Přitom řeka obtékající část West Pointu má zde přirozeně zúžené koryto, které umožnilo obráncům natáhnout řetěz ukovaný z velkých článků, z jednoho břehu na druhý tak, že řetěz byl těsně pod hladinou a nebyl viděn. Lodi, kterým se podařilo uniknout dělostřelecké palbě, byly řetězem zadrženy. Vojenská akademie byla v této pevnosti zřízena v r. 1802 z rozhodnutí prezidenta Thomase Jeffersona. Režim ve škole byl a stále je velmi tvrdý. Kromě zátěže vojenského výcviku, pochodového drilu a náročných atletických disciplín mají kadeti náklad vysokoškolských předmětů s mimořádným důrazem na matematiku

a inženýrství. Absolventi získají titul bakaláře přírodních věd. Po slavnostním vyřazení jsou povinni sloužit pět let v amerických ozbrojených silách v různých velitelských funkcích. Avšak než k tomu dojde, jsou důkladně vyceповáni, aby se jim do krve dostaly nejvyšší hodnoty, vyjádřené v emblému akademie hesly Pevnost, Čest a Vlast. Jejich tváře jsou vlastně součástí uniformy. Rozhodný tvrdý výraz, bezbarvý pohled směřující někam do dálky, sportovně vzpřímená postava, široká ramena, statný vystříhaný zátylek, rázný pevný a dlouhý krok. Kadeti se zásadně nepoflakují ani nelekují. Čas mají vyměřený doslova na sekundy. Osobní volno se musí využít jen ke studiu a sportu. Prázdné je jen ve dvou případech: v létě po skončení ročníku a na utkání v americkém fotbalu armády proti námořnictvu. Tento zápas bývá vyvrcholením sezóny a je v USA jednou z nejpobulárnějších sportovních soutěží. Odbývá se na "Michie Stadium", které je součástí sportovního komplexu na okraji vojenského areálu a pojme přes 40 000 sedících diváků. Komplex je také domovem armádních hokejových a basketbalových týmů.

Uchazeče o studium na akademii ve West Pointu dnes musí navrhnout člen amerického Kongresu. K neznámějším posluchačům této akademie patřili prezident S. Grant a generál Dwight E. Eisenhower, pozdější americký prezident a generálové Robert E. Lee, George S. Patton a Douglas Mac Arthur. Všichni zde mají na čestných místech své sochy v nadživotních velikostech. Hned u vchodu do West Pointu projdete mohutnou kamennou branou, za níž je návštěvnické centrum s dárkovým obchodem a vojenským muzeem s výzbrojí a výstrojí všech období americké historie až po dnešek. Ještě před branou se nachází malé kamenné město, kde bydlí velitelé a personál se

svými rodinami. Vlastní areál West Pointu je bludiště cest a křižovatek mezi množstvím internátů, poslucháren, tělocvičen, sálů, kaplí a památníků. Vyniká zde jako šedá kamenná pevnost katolická katedrála, která je výjimečným příkladem vojenské gotické architektury. Nazývá se Kaple kadetů, jejíž interiér je vyzdoben prapory ze všech válek americké historie. Je zajímavá tím, že má největší varhany na světě, které mají místo klasických píšťal fanfárové trubky. Při slavnostních příležitostech předvádějí kadeti reprezentující svoji akademii v historických uniformách tzv. "Cadet Parade" na přehlídkovém travnatém území nazvaném "Long Gray Line". Touto vojenskou přehlídkou končím své povídání o West Pointu.

Nezmiňuji se záměrně podrobněji o vlastním centru New Yorku Manhattanu (New York City - N.Y.C.), protože o této chloubě a perle Ameriky slyšíte denně a vidíte stále v televizi a filmech. I mě okouzli, ale psát o něm je prakticky nemožné, bylo by toho tolik a na to jsou průvodci. Zmínil jsem se o některých ne tak často publikovaných místech a věcech, které ve mně zanechaly dojmy tak živé, které si často a rád připomínám.

Například čistota a pořádek na ulicích Manhattanu jsou příkladné a nikdy bych nevěřil, kdybych to sám nepoznal. Zvláště afro-američané (dříve nazývaní černoši), kteří pracují většinou v méně náročných zaměstnáních, protože na nic jiného nemají kvalifikaci. Jsou ovšem i výjimky a ne vzácné. Ti, co uklízí na ulicích, čekárnách či nádražích, či obsluhují v různých bistroch

a restauracích nebo řídí autobusy, si počínají většinou s takovým úsilím a zájmem o věc, že mě to vždy překvapovalo a srovnával jsem to s poměry u nás, kde vidíme spousty flákačů a "nefachčenků", kteří raději pobírají příliš štědré sociální dávky a práce se štítí. Tam si prostě lidé práce váží a snaží se. Ať v New Yorku či Washingtonu, je všude čisto a uklizeno a uklízí se stále, ne jednou denně. Zvláště Washington D. C. na mě zapůsobil svou výstavností. Neomračuje mrakodrapy jako N.Y.C., ale na každém kroku dýchá jakousi vznešeností svých staveb, ať již Capitol, Bílý Dům, množství různých památníků či veřejných budov postavených moderní jednoduchou architekturou. Je to reprezentativní hlavní město světové velmoci, plné zeleně.

Další věc, které si v cizině všímám, jsou záchodky v restauracích a vůbec na veřejných místech. Na příklad, kde byste to vůbec nečekali, na New Yorkském ústředním autobusovém nádraží na osmé Avenui (Port Authority Central Bus Station), které je několikapodlažní a vedou sem stovky linek a proudí tisíce lidí. Zde mají sociální zařízení bez placení a navíc se tam pohybujete v naprosto čistém a neustále uklízeném prostředí s dostatkem kabin. Záchodové mísy jsou celé z nerez materiálu, taktéž umývadla v umývárně, o tekutém mýdle či šamponu a ručnicích na jedno použití ani nemluvě. Umývadla jsou zapuštěná jakoby v jedné dlouhé mramorové desce. Když po umytí rukou trochu pocákáte ten mramor, po vašem odchodu hned příkvačí černoušek a utírá to. Skutečně neuvěřitelné, mnohokrát jsem se o tom přesvědčil. Vrcholem mých překvapení v této oblasti byla návštěva města Atlantic City, kterému se říká Las Vegas východního pobřeží. Jsou tam samé luxusní hotely a herny. Se zájmem jsem navštívil snad nejhonosnější, ale přítom kýčovitý hotel pana Donalda Trumpa, bývalého manžela bývalé české lyžařky Ivany. Tento hotel má název "Taj Mahal" po indickém známém paláci v Agře. Přístupová silnice k němu je vroubena po obou stranách jakoby špalírem soch slonů zlatě zdobených. Zde jsem v herně podlehl hráčské vášni, ze zvědavosti a také proto, že jsme každý obdrželi od cestovní kanceláře, se kterou jsme sem z New Yorku přijeli, ruličku asi 20 čtvrtolárů do hracích automatů (to bylo samozřejmě započítáno v ceně zájezdu). Radostně jsem je vzhazoval do přístrojů se střídavým štěstím. Zpočátku jsem i dosti vyhrával, že mně i nestačily na ten kov kapsy. Asi za tři hodiny (při hře totiž podlehnete jakési euforii a nevnímáte čas) jsem zjistil, že mně došly čtvrtáky a u sličné krupičky jsem si rozměnil 10 dolárků za další potravu do přístroje. Zcela zákonitě jsem je do večera pozbyl a díky tomu, že byl čas k odjezdu, jsem toho víc neprohrál. Ale tohle povídání bylo vlastně okrajové, chtěl jsem se zmínit o tom, že při tom hraní od oběda do večera jsem také cítil potřebu navštívit zdejší Rest Room (tak se v Americe liší název od anglického WC, kterýžto název jsem tam nikde neslyšel ani neviděl). Bylo tam jako v pohádce, vůně jakoby nejdražších francouzských parfémů, ručnický froté nejlepší jakosti a mísy byly ve zlatém provedení, samozřejmě ne pravém, ale cítil jsem se tam jako milionář na královském trůnu.

Ještě bych se chtěl zmínit o rasové diskriminaci. S tou jsem se v Americe nikde nesetkal, přestože jsem se pohyboval delší dobu v různých prostředích a přišel jsem do styku s různými lidmi. Ba naopak jsem zjistil v mnoha případech, že černí jsou také hrdí na to, že jsou Američané. Všeobecná hrdost obyvatel na Ameriku je kromě verbálních projevů vidět i z toho, jak si váží a ctí svou krásnou vlajku z pruhů a hvězd. Spontánně ji vyvěšují kromě veřejných budov a úřadů také na obchodech, benzinových čerpadlech a soukromých domech. V zahradách svých vil mají stožár a denně vyvěšují a večer stahují vlajku. I když není státní svátek či jiný důvod. Někomu se to zdá až přehnané, ale každopádně myslím, že je to lepší než u nás, kde se vlajky nevyvěšují ani na státní svátky u občanů skoro nikdy, na státních budovách a úřadech jen na některých. Naše mladá generace, ta nectí skoro nic, nemá žádné ideály až na čestné výjimky (např. skauti) a k naší vlajce se hlásí, když náhodou vyhraje nějaký hokej. To je trochu málo a je to smutné.

Viktor Souček, SP USA Brno

Nové čtení o USA (9)

Z časopisů o knižních novinkách vybral Jan Helbich

Šimánek, Leoš: **Amerikou od severu k jihu**. Na dobrodružné cestě od Severního ledového oceánu do Ohňové země. Pardubice: Action-Press. 4. vyd. 222 s. Váz. 198 Kč.

Radehose, Eckerhard: **Americké hory snů**. Od Aljašky po Ohňovou zemi. Praha: Freytag & Berndt. 348 Kč.

Adamec, Radek: **USA Západ**. Průvodce na cesty. Kultura, historie, sport, ubytování. Freytag & Berndt. 249 Kč.

Cooková, Samantha - Perry, Jim - Ward, Greg: **Západ USA. Národní parky**. The Rough Guide. Přel. P. Brabec a J. Potůček. Turistický průvodce. Brno: Jota, Livingstone-průvodci, sv. 21. 598 s. Brož. 598 Kč. Praktické rady a doporučení, kritické hodnocení ubytovacích možností a restaurací, barevné fotografie a mnoho map.

Podhorský, Miroslav: **Směr Aljaška**. Třebíč: Akcent. 176 s., 40 s. barevných fotografií. Váz. 260 Kč. Poutavý cestopis.

Balík, Stanislav - Balík, Stanislav ml.: **Právní dějiny evropských zemí a USA**. Dobrá Voda u Pelhřimova: Čeněk Aleš. Právnícké učebnice, 2. rozš. vyd. 224 s. Váz. Cena neuvedena.

Sweltenreich, Radim: **Případy amerického soudce**. Praha: Orac. 56 s. Brož. 59 Kč. Soubor příkladů, kterými jsou testováni studenti pražské právnické fakulty.

Brineman, Kelley Hamilton: **Rozdej si to se svým špatným já. Get Down With Bad Self. Americko-český slangový slovník**. Praha: Maťa. 144 s. Váz. 158 Kč. Více než 3500 hesel.

Pecková, Eva - Peck, Alexander: **Americká literatura. Panorama of American Literature**. Anglicko-český zrcadlový text. Ilustr. A. Šplíchal. Dubicko: INFOA. 160 s. Brož. 149 Kč. Učebnice a příručka pro budoucí matulanty.

Lawrence, David Herbert: **Studie z klasické americké literatury**. Přel. S. Ficová. Brno: Host. Studium, sv. 1, druhé uprav. vyd. 182 s. Brož. 189 Kč. Eseje v konverzační formě o řadě významných amerických autorů.

Deary, Terry - Brown, Martin: **USA. Děsivé dějiny**. Praha: Egmont. Brož. 99 Kč. Další ze série "Děsivých dějin" o nejhorších a nejodpornějších momentech historie.

Molyneaux, Brian - Jones, David: **Americká mytologie**. Ilustrovaná encyklopedie bohů, bohyň, mýtů a legend Severní, Střední a Jižní Ameriky. 251 70 Dobřevojevice: Rebo Productions CZ. 256 s. Váz. 599 Kč.

Ka-Be-Mub-Be (Camus, William): **Vyprávění severoamerických Indiánů**. Praha: Portál. 148 s. Váz. asi 198 Kč. Autor z kmene Irokézů shromáždil příběhy v originálních jazycích jednotlivých kmenů a přetlumčil je do francouzštiny.

Ulrich, Jan F.: **Mýty Lakotů aneb Když ještě po zemi chodil Iktómi**. Dvojazyčné vydání (lakotsky a česky) sbírky mýtů indiánského kmene, který v 17. a 18. století migroval z lesnaté Minnesoty do travnatých stepí Středozápadu. Praha: Argo. 384 s. Váz. 398 Kč.

Opatrný, Josef: **Stát osamělé hvězdy a mexicko-americká válka**. Ilustr. P. Rajský. Praha: Libri, Historická řada, sv. 22. 360 s. Brož. 340 Kč. Od úsilí Texasu o osamostatnění od Mexika až po ztrátu obrovských území po prohrané válce (1835-1848).

Ambrose, Stephen E.: **Dlouhá železná stuha**. Stavba Pacifické železnice, která propojila Ameriku 1863-1869. Přel. René J. Tesař. Praha: BB art. 430 s. Váz. 299 Kč.

Maas, Peter: **Mučivé hodiny**. Přel. L. Křížek. Praha: Dobrovský Pavel. 232 s. Váz. 189 Kč. Skutečný příběh velké námořní operace na záchranu americké ponorky Squalus, která se v předvečer druhé světové války potopila v severním Atlantiku.

Lord, Walter: **Den hanby**. Kultovní kniha o útoku na Pearl Harbor. Přel. Miloslav Korbelík. Praha: NLN. 192 s. Brož. 159 Kč. Minuta po minutě tragické neděle 7. 12. 1941 z perspektivy civilistů, vojáků i nejvyšších amerických a japonských důstojníků.

Neillands, Robin: **Válka bombardérů**. Arthur Harris a spojenecká ofenzíva bombardérů 1939-1945. Přel. Libuše Čížmarová. Polanka nad Odrou: Oldag. 472 s., 16 s. obr. příl. Váz. 299 Kč. Historická fakta a lidský pohled na obětavost britských a amerických posádek.

Nové filmy USA v našich kinech (9)

Z Filmového přehledu vybral Jan Helbich

Halloween - Zmrtvýchvstání. Rok výr. 2002, prem. 31. 10. 2002. Rež. Rick Rosenthal a Jessica Landawová. Hrají Jamie Lee Curtisová, Brad Loree aj. Osmý díl hororu o šílenci, který vraždí od dětství.

Bombakšeft. Pův. název Welcome to Collinwood. Rok výr. 2002, prem. 14. 11. 2002. Rež. Anthony a Joe Russo. Hrají William H. Macy, Sam Rockwell aj. Krimi komedie o plánu malých zlodějíčků na velkou loupež.

K-19: Stroj na smrt. Pův. název K-19: The Widowmaker. Rok výr. 2002, koprodukce s Německem, Velkou Británií a Kanadou, prem. 21. 11. 2002. Rež. Kathryn Bigelowová. Hrají Harrison Ford, Liam Neeson aj. Hrdinství námořníků při tragické plavbě první sovětské atomové ponorky v roce 1961.

Moje tlustá řecká svatba. Rok výr. 2001, koprodukce s Kanadou, prem. 28. 11. 2002. Režie. Joel Zwick. Hrají Nia Vardalosová, John Corbett aj. Autobiografická romantická komedie Kanaďanky řeckého původu žijící v Chicagu, které rodina nechtěla dovolit sňatek s Američanem.

Harry Potter a Tajemná komnata. Rok výr. 2002, koprodukce s Německem, prem. 12. 12. 2002. Režie Chris Columbus a Peter MacDonald. Hrají Daniel Radcliffe, Rupert Grint, Emma Watsonová aj. Pokračování pohádky o malém čarodějnickém studentovi.

Quo vadis. Rok výr. 2001, koprodukce s Polskem, prem. 12. 12. 2002. Režie Jerzy Kawalerowicz. Hrají Pawel Delag, Magdalena Mielcarzová aj. Nové zfilmování románu Henryka Sienkiewicze z roku 1896 o římských křesťanech za vlády císaře Nerona.

Guru. Rok výr. 2002, koprodukce s Německem, Francií a Velkou Británií, prem. 26. 12. 2002. Režie Daisy von Scherler Mayerová. Hrají Heather Grahamová, Marisa Tomeiová, Jimi Mistry aj. Romantická komedie o mladém indickém učiteli tance a podvodném sexuálním rádcí.

Ostrov ztracených snů - Spy Kids 2. Rok výr. 2002, prem. 26. 12. 2002. Režie Robert Rodriguez. Hrají Antonio Banderas, Carla Guginoová aj. Pokračování fantastické akční komedie o dětech bývalých špičkových špiónů.

Dnes neumírej. Pův. název Die Another Day. Rok výr. 2002, koprodukce s Velkou Británií, prem. 2. 1. 2003. Režie Lee Tamahori a Vic Armstrong. Hrají Pierce Brosnan, Halle Berryová aj. Dvacátá bondovka o nelegálním prodeji diamantů, děj v Severní Koreji, na Kubě a na Islandu.

Hollywood, Hollywood. Pův. název Full Formal. Rok výr. 2002, prem. 2. 1. 2003. Režie Steven Soderbergh. Hrají David Duchovny, Nicky Katt, Catherine Keenerová, Mary McCormacková aj. Hořká komedie z filmářského prostředí.

Sexy párty. Pův. název National Lampoon's Van Wilder. Rok výr. 2001, koprodukce s Německem, prem. 5. 1. 2003. Režie Walt Becker. Hrají Ryan Reynolds, Tara Reidová aj. Lascivní studentská komedie.

Cučák. Pův. název Tadpole. Rok výr. 2002, prem. 9. 1. 2003. Režie Gary Winick. Hrají Sigourney Weaverová, Aaron Stanford aj. Komedie o studentovi, který se zamiluje do své nevlastní matky.

Holka na roztrhání. Pův. název Sweet Home Alabama. Rok výr. 2002, koprodukce s Německem, prem. 9. 1. 2003. Režie Andy Tennant. Hrají Reese Witherspoonová, Josh Lucas, Patrick Dempsey, Candice Bergenová aj. Romantická komedie o novém setkání dlouho odloučených manželů v Alabamě.

Apokalypsa Redux. Rok výr. 2000 (původní verze 1979), prem. 15. 1. 2003. Režie Francis Ford Coppola. Hrají Marlon Brando, Robert Duvall, Martin Sheen aj. Monumentální válečné drama z Vietnamu v přepracované a rozšířené režisérské podobě.

Pán prstenů: Dvě věže. Rok výr. 2002, koprodukce s Novým Zélandem a Německem, prem. 16. 1. 2003. Režie Peter Jackson, John Mahaffie a Geoff Murphy. Hrají Elijah Wood, Ian McKellen, Viggo Mortensen aj. Druhý díl fantastické trilogie o boji proti nastolení vlády Zla podle slavného díla Johna Ronalda Reuela Tolkiena (1892-1973).

NOVÝ SEMESTR

SPUSA

Prague Education Center

JARO 2003

od 3. února do 27. června

	úroveň	dříve	č.kurzu	dny	časy	učebna	týdně	učebnice	ceny kurzů
Příprava na maturitu				út	16:15-18:30		1x3		
Pomaturitní stud.	PIM	101	101/101a	po-pá	9:30-13:00	4.1	5x4		
	IM	102	102/102a,b	po-pá	9:30-13:00	3,1,5	5x4		
	UIM	103	103	po-pá	9:30-13:00	2	5x4		
	Adv	104	104	po-pá	9:30-13:00	7	5x4		
Začátečníci	Elem.1	nový	303	út	18-20:15	9	1x3		
	Elem.2	301	301	út/čt	18:45-20:15	5	2x2	New Headway U9	1x2 hod. týdně 2.880,- Kč
	Elem.2	302	302	st	16:15 - 18:30	7	1x3	New Headway U7	1x3 hod. týdně 3.780,- Kč
	Elem.2	303	403	po/st	15:30-17	2	2x2	New Headway	2x2 hod. týdně 4.880,- Kč
Mírně pokročilí	PIM 1	304	404	út	18-20:15	1	1x3	Cutting Edge	konverzace 2.980,- Kč
	PIM 1	nový	406	čt	16:15-17:45	6	1x2	Cutting Edge	dětské kurzy 1.380,-kč
	PIM 2	403	401	út/čt	17:15-18:45	5	2x2	Cutting Edge M9	
	PIM 2	402	402	st	16:15 - 18:30	9	1x3	Cutting Edge M7	
cons.	PIM 2	404	504	po	18:45-20:15	4	1x2	New Headway U12	
Středně pokročilí	IM 1	400	500	út/čt	17-18:30	7	2x2	dokončují HW 14	pomaturitní studium 12.800,-Kč
	IM 1	406	506	st	18-20:15	3	1x3	Cutting Edge	
	IM 1	401	501	po/st	17-18:30	2	2x2	Cutting Edge M3	
	IM 2	500	502	po	18:45-20:15	1	1x2	Cutting Edge M5	FCE 1.semestr 4.880,-Kč
	IM 2	501	503	čt	16:15-18:30	2	1x3	Cutting Edge	CAE 1.semestr 4.880,-Kč
	IM 2	503	507	út/čt	9-10:30	6	2x2	Cutting Edge M5	TOEFL 2 měsíce 3.850,-
	IM 2	505	505	po	17-18:30	5	1x2	Cutting Edge M5	
	IM 2	509	609	út/čt	18:45-20:15	2	2x2	Cutting Edge M11	
	IM 2	507	607	st	17-18:30	5	1x2	Cutting Edge M8	
Pokročilí	UIM 1	502	602	po	16:15 - 18:30	4	1x3		
	UIM 2	602	606	st	18:45-20:15	1	1x2	Cutting Edge M3	
	UIM.2	605	705	po/st	18:45-20:15	6	2x2	Cutting Edge M5	
Velmi pokročilí	Adv.1	604	704	út	9-11:15	8	1x3		
Panorama	Adv.2	701	701	po/st	17-18:30	1	2x2	U7	
Konverzace	IM		C1	út	17-18:30	2	1x2		
	IM		C2	po	17-18:30	7	1x2		
	UIM		C3	st	17-18:30	6	1x2		
	UIM		C4	čt	18:45-20:15	9	1x2		
	UIM		C5	čt	17-18:30	9	1x2		
	Adv.		C6	st	18:45-20:15	7	1x2		
Dětské kurzy	Elem.		D2	čt	16-16:45	3	1x1		
	PIM		D3	čt	17-17:45	3	1x1		
	IM		D4	čt	18-18:45	3	1x1		
Přípravné kurzy	FCE			po/st	18:45-20:15	5	2x2		
	CAE			út/čt	18:45-20:15	7	2x2	U7	
14.1./27.2., 11.3./24.4.	TOEFL			út/st/čt	18:45-20:15	4	3x2		

Rytířská 10
110 00 Praha 1
Tel: 224 210 813
Fax: 224 215 5 61
www.spusa.cz
spusa@mbox.vol.cz

SPOLEČNOST PŘÁTEL USA

SOCIETY OF FRIENDS OF THE USA

Rytířská 10, Praha 1, 110 00 Czech Republic

Tel.: +420 224 210 813, fax: +420 224 215 561

e-mail: spusa@mbox.cz, www.czechia.com/spusa

REDAKCE: J. Bláha, SP USA - BULLETIN

Rytířská 10, Praha 1, 110 00 CZECH REPUBLIC